

SLOVAN.

Štev. 38.

V Ljubljani, dne 11. septembra.

1884.

Vsebina: Još Hrvatska nij propala! — Aleksander Sergějevič Púškin. — Narodne bajke. — Pogled po slovanskem svetu. —
Razne novice. — Politični rasgled. — **Ilustracija:** Gjuró Daničič.

Gjuró Daničič

Još Hrvatska nij propala!

Z velikim zanimanjem smo opazovali Slovenci vedno, kako se razvijajo stvari v trojedni kraljevini; z iskrenim sočutjem smo spremljali vedno dobro in zlo usodo hrvaškega naroda. In kako bi tudi ne? Saj smo si s Hrvaško bližnji sosedje ter za to neprestani in neposredni občevalci ž njenim prebivalstvom, poleg tega, in to je poglobitno, pa nas s hrvaškim narodom veže najožja bratovska vez. Saj nam pa to našo ljubezen in naše sočutje junaski naši bratje ob Savi in Dravi, ob Neretvi in Krki, po vinorodnih goricaх lepega Zagorja in blagoslovljenega Srema, po kameniti Liki in ob čarokrasnih bregovih sinjega jadranskega morja, vračajo o vsaki priliki. Toliko vročega sočutja za naša narodna prizadevanja, toliko odkritosrčnega veselja o vsakem narodnem uspehu našem in toliko žalosti o vsakem neuspehu, ne nahajamo nikjer v slovanskem svetu, kakor pri teh, po krvi in jeziku najbližnjih nam bratih. In ako slovenski rodoljub stavlja svojemu narodu horoskop za bodočnost, tedaj bi moral z ozirom na žalostne naše razmere in v očigled toliko nevarnostim, katere prete narodnemu našem razvoju, obupati o uspehu svojega rodoljubnega prizadevanja, ako bi ne vedel, da „kri ni voda“ in da ima zaradi tega narod naš pričakovati zaslombe in podpore od močne in združene trojedne kraljevine, katera bo vedno svojo srečne lege imela v ne ravno daljnji bodočnosti izvrševati važno kulturno misijo v interesu in v imenu Avstrije. Da se važnost Hrvaške za našo državo in za daljnji nje razvoj priznava v merodajnih krogih na Dunaji, znano nam je jako dobro. Sicer pa svedočijo o tem tudi ona Helfertova premišljevanja, katera so nedavno vzbudila toliko hrupa v madžarskem in nemškem časnikarstvu, in pa znane izjave znamenitega avstrijskega diplomata barona Hübnerja.

Imenitno je tedaj vedeti za nas, kako se Hrvaška sama pripravlja, da je eventualni važni politični dogodki ne iznenadijo; in ravno sedaj, ko se bližajo zopet volitve za sabor trojedne kraljevine, bode na mestu, ako se ozremo nekoliko na razmere na Hrvaškem. V dolžnost si štejemo to še posebno zaradi tega, ker se je našel že tudi slovenski list, ki je javno izrazil simpatije do one politične stranke na Hrvaškem, katera v nevarnem zavetju vladnih bajonetov prodaje Madžarjem zgodovinska prava svojega naroda ter jim izroča velike v teku stoletij občuvane zaklade dežele za malenkostne osebne koristi, — za križce in službe. — — —

Med vsemi avstrijskimi Slovani so si pridobili Hrvati največjo politično samostalnost, in reči se mora, da bi njihov položaj bil prav srečen, ako bi se državopravna pogodba, katero so sklenili z Ogrsko, točno izvrševala v vseh točkah. To pa se ne vrši; temveč oholi Madžarji, pri katerih bi zastoj iskali onega viteštva, ki se jim navadno pripisuje, dajo jim od dne do dne brezozirnejše čutiti, da ne bodo, dokler imajo v rokah moč in sredstva, nikedar z lepa dopustili, da bi se Hrvaška mogla uspešno razvijati in tako napredovati; zato gazijo po načinu, ki živo spominja verolomnosti srednjeveških nemških vitezov, nejmimenitnejše določbe „nagodbe“ ter prouzročajo s tem,

da Hrvaška vsled neprestanih bojev za svoja postavna inartikulovana prava ne more priti do srečnega in mirnega notranjega razvoja. Pač se je nekaj časa zdelo, da bode hrvaškemu narodu mogoče urediti mirno svoje domače zadeve ter si zagotoviti tako srečno bodočnost. Bilo je to tedaj, ko se je peštbudimska vlada potem, ko je hrvaški narod tako eklatantno obsodil tedanje madžarsko rovanje, izvolivši v sabor skoro same pristaše opozicije, čutila primorano izbrati bana iz vrste narodne stranke in ustaviti za nekoliko časa vse madžaronske poskuse. Z veliko radostjo je pozdravil tedaj hrvaški narod in ž njim vred ves slovanski svet imenovanje slavnega pesnika Ivana Mažuranića za bana Dalmacije, Hrvaške in Slavonije. Začelo se je za njegove vlade res prav uspešno delovati v urejevanji notranjih samoupravnih zadev in za najnamenitnejše reforme v politični upravi, pravosodstvu in šolstvu ima se hrvaški narod zahvaliti banu Mažuraniću in njegovim spretno izbranim svetovalcem in pomočnikom.

Videč lepo in mirno to poslovanje, začeli so Madžarji zopet gojiti staro svojo zavist in si prizadevati za izpolnjevanje starega svojega programa, katerega glavna točka je: zaviranje vsakega slovanskega napredka. Financija in komunikacije, kateri zadevi sta vsed nagodbe ostali obema državama, Ogrski in Hrvaški, skupni, dajali sta jim dosti prilike, da nagajajo hrvaškim svojim zaveznikom. In začelo se je v obeh teh strokah rušenje nagodbe od začetka s tem, da so se na Hrvaško pošiljali madžarski uradniki, pozneje pa s tem, da se je jel polagoma uvajati mesto hrvaškega madžarski uradni jezik. Vsled pritiska narodne stranke in če dalje bolje naraščajoče nevolje narodove protestoval je ban v Peštbudimu proti takšnemu ravnanju, a nasledek temu je bil, da se ni jela točnejše izpolnovati nagodba, temveč, da je moral odstopiti ban Mažuranić in da je njegovo mesto zavzel grof Pejačević. Sedaj je madžarska vlada postala še brezozirnejša. Z nogami je jela teptati najvažnejše nagodbene določbe in naravnost je jela delovati proti najvitalnejšim koristim hrvaškega naroda; ban Pejačević pa je dobil nalog, zasejati seme razpora v hrvaški narodni stranki in pridobiti z raznimi obečanjmi in osebnimi koncesijami, če ne drugače pa tudi s terorizmom in surovo silo, pokorno saborsko večino. Posrečilo se mu je to tudi; zato se je pa izvršila v narodni stranki sami secesija. Previdnejši in rodoljubnejši člani njeni so izprevideli namreč, da madžarska vlada dela na to, da bi polagoma izpodkopala samostalnost trojedne kraljevine ter Hrvaško in Slavonijo — Dalmacije Madžarji ne marajo, ker bi s tem preveč pomnožili svoje slovansko prebivalstvo in ojačali hrvaški živelj — utelesila Ogrski, kakor kako navadno županijo (komitat). Zato so se ločili od narodne stranke, osnovali pod predsedništvom izkušenega političnega voditelja dr. M. Mrazovića „neodvisno narodno stranko“ ter stopili v opozicijo proti vladi.

Vender pa je njihova stranka bila premaloštevilna da bi bila mogla zabraniti daljnje kršenje nagodbe; „narodna stranka“ — to je ostala večina njena — pa je o

vsem molčala, bila je gluha in slepa za vse, kar je madžarska brezozirna roka storila žalega in nepostavnega na Hrvaškem. Iz te njene letargije jo je vzbudil še le lanskega leta obupen krik naroda, kateri je z orožjem v roki jel tirjati, da se spoštuje postava in ustava in odpravi madžarsko samosilstvo. Tedaj je res na videz posredovala v Peštbudimu, a poznavajoč dobro svoje Papenhajmovce, ni se madžarska vlada mnogo ozirala na njene pritožbe in želje, temveč je poslala v kraljevino namesto Hrvata bana Madžarja in „narodna stranka“ podpira ga zopet in v vsem, in ako pojde tako dalje, tedaj o hrvaški samostalnosti skoro ne ostane niti sence več.

Vpraša se sedaj: je li hrvaški narod politično tako zrel, da bode spoznal, v kak propad ga tirajo sedaj njegovi zastopniki tako zvane „narodne stranke“ in bode li že pri prihodnjih volitvah dokazal to svojo zrelost? To vprašanje moramo, žal! zanikati. Pač bode v mnogih okrajih zavednega Primorja in od vlade tako zanemarjenega Zagorja, kakor tudi v nekaterih naprednih mestih in trgih vlada doživela, da sjajno propadejo njeni kandidati; največ pa bodo vender izbrani.

Kdor ramzere na Hrvaškem pozna, vedel bode, da to tudi drugače ni mogoče, kajti vlada sama skrbi, da se korumpuje narod o vsakokratnih volitvah in begajo volilci vsled uradnega, prav azijskega pritiska. In tako bode „narodna stranka“ — pravi lucus a non lucendo — zopet unanimiter podpirala Madžarja Hedervaryja in njegovo madžarsko upravo proti koristim lastnega svojega naroda, katere tako odločno in ognjeno zastopajo izkušeni in neupogljivi hrvaški rodoljubi dr. Vojnović, dr. Derenčin, dr. Marković, Folnegović in drugi.

Dolgo pa te razmere ne bodo trajale, kajti narod spoznava čem dalje bolje, kam ga bode vladajoča stranka dotirala, ako se ne stori konec njenemu gospostvu. In vlada sama, seveda proti lastni volji, odpira narodu po svojih organih oči, kajti takih zloporab, kakeršne so se v nedavnem času in se še danes vrše v raznih strokah uprave, iskali bi zastoj širom sveta, razen v Madžarski in Turški. Po tisoče in tisoče davkovskega denarja so pripravili posamični uradniki in uradni dostojanstveniki, a izgovorivši se, da so ta denar porabili za volitvene agitacije, ostali so brez kazni; kajti vlada si jih ne upa postaviti pred sodišča, ker bi sicer prišle na dan stvari, o katerih bi omikani svet moral strmeti. Vse to vidi narod hrvaški; ve pa tudi, da vsi protesti in vse pritožbe neodvisne narodne stranke niso ničesar pomagale, temveč da je vladajoča „narodna“ — ali prav za prav madžaronska stranka — prehajala o njih vedno brezozirno na dnevni red. Ni se tedaj čuditi, ako se narod hrvaški če dalje bolje obrača k oni stranki, katera je imela dovolj poguma, da je dete nazvala s pravim imenom, da je brezozirnosti vladne stranke postavila nasproti svojo brezozirnost. Dr. David Starčević, s katerim nikdar nismo in tudi nikdar simpatizovali ne bomo, postal je ravno zato najpopularnejša oseba na Hrvaškem, ker je z ogorčenostjo izražal v javnih saborskih sejah pristno mnenje naroda; ker je unanjemu svetu odprl oči, kako Madžarji zlorabijo s pripomočjo domačih kukavic svojo oblast še celo tam, kamor bi segati ne imela. Kdor je kedaj potoval po Hrva-

škem in imel volje, občevati z narodom samim, ta se je mogel prepričati, da je hrvaška desnica krčevito stisnena v dlan in da je potreba le male iskricice, da bi vzplamtel proti sedanjemu koruptivnemu regimu silnejši ogenj, nego pred letom dni. Zato tudi ni prav, v zmislu madžarskih nemškoliberalnih in slovenskooficijoznih časnika je obsojati dr. Davida Starčevića in njegovega ravnanja, katero je — kakor priznava celo glasilo grofa Hohenwarta, na Dunaji izhajajoči list „Politische Fragmente“ — utemeljeno v obupnih okoliščinah hrvaških in v brezprimerni brezozirnosti vladne stranke.

Vender pa stranki, katere veliki prorok in voditelj je dr. Ante Starčević, ne priznavamo bodočnosti na Hrvaškem. Njena slaba lastnost je namreč velika nedoslednost; tako da povečuje danes, kar je včeraj z nogami teptala in blatila. Slovanski svet nekedaj, ker je ravno dr. Ante imel take čudne muhe, za njo niti eksistoval ni in Hrvat se po njenih naukih niso smeli niti nazivati Slovani; danes pa je — ali to sam Bog vedi za kako dolgo — politična njena dogma ravno nasprotna.

Pač pa ima v Hrvaški bodočnost in bode gotovo v kratkem času dospela do vlade „neodvisna narodna stranka“. Že samo to, da je nje prvi pristaš in načelnik, veliki rodoljub vladika Strossmayer, kateri uživa neomejeno spoštovanje po vsi domovini, zadostovalo bi v podkrepljenje naše trditve. Toda ta stranka šteje poleg tega v svojih vrstah tudi najznamenitejše hrvaške učenjake, najizkušenejše rodoljube in najbistroumnejše politike. Dr. Derenčin, dr. Marković, dr. Mrazović, dr. Rački in dr. Vojnović so prvi stebri te stranke; poleg tega pa prisegajo na njeno zastavo tudi vsi razboriti in temeljito omikani rodoljubi po vsi trojedni kraljevini. Nje program je nova revizija nagodbe, vsled katere bi Hrvaška imela stopiti k Ogrski v enak državopraven položaj, v kakeršnem je le ta k Avstriji, ali pa se vsaj v gospodarskem oziru popolnoma ločiti od nje. To je program, ki se da v okvirji nagodbe med Avstrijo in Ogrsko prav dobro in prav lahko izvesti in ako oficijozni naši časnika trde nasprotno, imamo jim v tolažbo njihove razburjene krvi odgovoriti le, da možje kakor Strossmayer, Rački, Mrazović pač bolje vedo, nego oni, kaj se z vstrajnim in doslednim delovanjem da doseči za Hrvaško in da tega programa niso sprejeli brez zrelega premisleka in brez uvažanja vseh faktorjev. Privrženec programu neodvisne narodne stranke mora pa res biti vsakdo, kedor je ohranil le še iskrico domoljubja v srci, vsakdo, ki neče biti izdajalec lastnega svojega naroda; kajti popolna neodvisnost je Hrvaški neobhodno potrebna, ako hoče, da madžarska gospodarska politika ne pritira prebivalstva njenega v propad, da jej ne uniči trgovine in ne oškoduje poljedelstva. Znano je sicer po svetu sploh, da Madžarji zmatrajo svoje glavno mesto Peštbudim za središče vesoljnega sveta; a nikdo nima tega občutiti bolje in žalostnejše, nego hrvaški narod. Peštbudimu in materi zemlji na ljubo so uravnali namreč železnične in parobrodne tarife tako, da velja na primer dovoz blaga iz Peštbudima na Reko mnogo manje, nego iz Zagreba na Reko ali iz Peštbudima v Beli Grad manje, nego iz

Vukovarja v Beli Grad. Tako, na popolno narodnogospodarsko propast Hrvaške uravnano postopanje, mora pač kri gneva in zaničevanja gnati v lice vsakemu poštenemu Hrvat in zato ga tudi ni neodvisnega moža v Hrvaški in Slavoniji, ki bi hotel in mogel priznati, da se mora Hrvaška rešiti na temelji sedanje nagodbe.

Dejali smo prej, da se stranka Starčevićeva s svojim ostrim in brezozirnim ravnanjem o sedanjih okoliščinah da opravičiti. Kakor hitro pa se stvari obrnejo na bolje; kakor hitro bode usoda Hrvaške izročena možem čistih rok in neomadeževanih značajev; tedaj bode tudi stranka prava izgubila pravico do obstoja. Ona se bode prej ali slej morala združiti z „neodvisno narodno stranko“, katera se jej je brez tega že izdatno približala in katere

program je tak, da more zadovoljiti vsakega iskrenega rodoljuba, poleg tega pa tudi — izvedljiv, kar se o sedanjem programu stranke prava ne da trditi. Ako nas vsa znamenja ne varajo, ni združenje obeh teh strank več daleč. V prihodnji sabor bode ustopil namreč zopet vladika Strossmayer, ki se je dolgo časa odtegoval političnemu življenju. Ta pomembni dogodki utegne imeti za nasledek, da se „deca njegova“ združi, da začne opozicija delovati zložno proti korupciji in sistematičnemu upropaščevanju domovine.

In ko se to zgodi, tedaj bode gotovo tudi ves slovenski narod veselo uskliknil:

„Još Hrvatska nij propala!“

— p — p.

Aleksander Sergêjević Púškin.

Spisal dr. Fran Celestin.

(Dalje.)

c) Roman „Evgénij Onêgin“.

Tisti čas, ko poeme, napisana so prva tri poglavja romana v stihovih: Evgénij Onêgin. Roman ima osem poglavij, a vsebina mu je ta:

Onêgin je mlad človek višjega petrograškega društva, omikan svetski, t. j. površno, oblečen čisto po modi, lepo govori in piše po francoski in — izvrstno pleše mazurko:

Pa kaj bi še? Svet je rešil,
Da umen je in jako mil.

Komaj 18 let star sit je vsega: šampanjca, štrasburškega kolača in — ljubezni. Zato zapušča Petrograd, da prevzame posestva, podedovana po svojem strijci. Tu na kmetih najde Lenskega, polnega idejalista, ki se je bil ravno vrnil z göttingenskega vseučilišča. Ta je zaljubljen v sosedovo hčer Olgo ter uvaja prijatelja v to hišo. Mlajša Olgina sestra, Tatjana, zaljubi se koj v Onêgina ter mu piše dolgo strastno — francosko pismo. Vsled raznih romanov, ki jih je prečitala, misli, da je zapuščena, vidi v Onêginu svojega junaka — rešitelja ter ga prosi, da je ne zapusti:

Pomisli: sama tu živim,
Nikdó umeti me ne mōre,
Razum mi tu še iznemōre,
In tiho umirat hitim.

Blazovani Onêgin pa ji odgovarja, da za družinsko življenje ni sposoben in ne hodi več v hišo Tatjaninih roditeljev. To je odgovor na prošnjo Tatjanino, „da ji razreši sumnje“. Potem Onêgin razžaljuje Lenskega samo za to, ker ga je ta po razgovoru s Tatjano vender še privedel v njeno hišo, in sicer s tem, da pleše in se razgovarja samo z Olgo. Lenskij ga pokliče na dvoboj, pa pade sam. Olga se malo pojoka, potem se potolaži, in vzame ulana — kakor se rado dela na svetu.

Onêgin popotuje in se vrača še bolj raztresen in nezadovoljen ter se tak javlja v višjem društvu. „Vsem je tuj: lica se javljajo pred njim, kakor v težkih sanjah.“ Časi ga muči krvava slika Lenskega, časi se spominja tihe, ljubeče Tatjane. Na mah nahaja v društvu sredi dolgočasnih znancev — Tatjano, kot sjajno, svetsko gospo, „zakonodateljico“ v višjem društvu, omoženo za

starega generala in kneza. Čisto je hladna ž njim in ta premena ga tako zadene, da se strastno zaljubi v Tatjano, strastno ji „dvori“, piše zaljubljena pisma, kakor nobeni prej ko

Lepé ga niso več plenile,
Zaspáno j m je le dvoril,
Nevspešno — niso ga žalile,
Nezvestim rad se je vrenil.

Tatjana pa ga trdovratno odbija: misli, da je njena dolžnost, da ohrani čast moža ter da se drži pravil „velikega sveta“, v katerem tako sjajno uspeva. Celó Onêgin se ji čudi veleč:

Kakó se pač je spremenila!
Kakó lepo vse izpolni!
Kakó se hitro naučila
Navad, ki „svet“ se jih drži!

Onêgin išče tolažbe v knjigah, potem išče zopet društva, kjer seveda nahaja prejšnji dolgi čas, prejšnje in večerne zabave, kjer

V brezplodji suhih govoríc,
Vprašanj in spletek in novíc
Cel dan se pametna ne reče
Slučajno vsaj, al' pa takó,
Ne razvedri se um ljubó,
Ne gane srce se — šaleče.

Pa tudi Tatjana ve, da je ta svet dolgočasen:

Onêgin, kaj mi sjaj obeta,
Življenja pustega „zlato“,
Vsi moji vspehi v burji sveta,
Moj modni dom z zabavo vso,
Kaj so? Precéj bi rada dala
Ves véli sjaj, zabavo bala,
Ta blesk in šum in ves sopar
Za nekaj knjig, za vrta čar,
Za našo revno hišico,
Za mesta ta, kjer prvi čas,
Onêgin, videla sem vas!

Tatjana je torej še vedno nekoliko romantična ali ne jako, ker vender ostaje v „velikem svetu“, ki nima za njo nič romantičnega. Nji je huje, nego Onêginu, pa je hrabrejša, nego on, bolje ohranjuje svojo moralno vrednost, ko ne taji Onêginu, da ga ljubi ali da bode ostala zvesta možu.

Tako se končuje roman.

Izhajala so posamična poglavja, kakor jih je Púškin pisal. Občinstvo jih je sprejemalo naudušeno in pričakovalo v romanu sliko tedanjega društva z globokim zmisлом — ter se je prevarilo. Kakor vidimo, je ves roman opis — po obliki dovršen — človeka višjega petrograškega sveta. Junak nima bolj globokih misli in se dolgočasi ne glede na romantiko, ki se ga časi loti. Onégin ni tip tedanjega društva — tipski je bil za neke kroge „zlate mladine“, v katere je tu Púškin spadal. Celemu društvu pa nikakor ne moremo pripisavati tako oskih nazorov o življenji in njegovih nalogah.

Štiri so glavne osebe v romanu (Onégin, Tatjana, Lénski, Olga), nje riše pesnik najbolj pazno, pa nam

vender ne kaže notranjega razvitja značajev t. j. zakaj in kako so postali ravno taki, kakršni so in kako deluje na nje ta svet, v katerem žive. Púškin pa tudi ne hrepeni po tem, da popolnoma pojasni predstavljene tipe in prepušča bralcu, da sodi o njih, kakor mu je drago. Časi pa se skriva v umetniški dovršenosti v romanu to, kar moralno ni priporočljivo. Vender se tiče roman nekih društvenih vprašanj ter je v svojem času koristil s tem, da je spodbujal na izučavanje življenja okoli. Strogo umetniški stih, ki je pa vender prost kakor razgovorni jezik, prekrasni popisi, vse to se samo hvali in roman je gotovo vreden, da ga štejemo med najboljša Púškinova dela.

(Dalje prihodnjic.)

Narodne bajke.

Zraven drugih pravljic nahajajo se med našim ljudstvom tudi nekatere bajeslovne drobtine. Naj tu nekaj takega omenim.

1.) Vesne. — V letopisu Matice Slovenske 1883, str. 334., je govor o Vesnah, ki kaznujejo radovednega poslušalca. Bolj mi ugaja druga varijanta, zapisana v Idrijskem, blizu Kobarida. Glasi se tako:

Vesné so črčále okrog sv. Matije (25. februarja) pod „Njarčkom“; vsake vrste glasovi so bili. Kaker kopa se je valilo in kjer se je obalilo, tam je bilo rodovitno leto. — Ko jih je nekedo poslušal, reklo je (nekaj): Vpíči sekíro v čok! In ko je bil to storil, sušil se je vse leto. Ob letu je stal uprav na tistem mestu. In reklo je (nekaj): Vzemi sekíro iz čoka! Storil je to in je ozdravel.

„Njarček“ je samotni kraj pod Idrijskim, blizu Kobarida. A kaj pomenijo te Vesne? Menim, da je tu posebljena iz zimskega sná vzbujajoča se spomladna priroda.

Človeku ni dano, da bi prav gledal to „vrtenje, prelivajoče se življenje, prerojevanje, prenavljanje, iz bitja v bitje presnavljanje;“ zato Vesne kaznujejo radovedneže. Ob letu se ozdravi človek; to je: sprememba ob letu v prirodi.

Vesna bi tedaj bila to, kar naša Živa. Prim. prof. Trdine razlaganje (po skriptih): Boginja Živa, — obožavana narav. Njej je posvečena zemlja, vode, drevesa in ženski spol. Bila je tedaj boginja plodnosti in blagoslova. Njo so slavili z raznimi svečanostimi; in najsi jej je ime prestalo, vender še danes ni pozabljena. Poljaki imajo spomladi „cvetni praznik“; ko mečejo v Vislo prvo cvetje in listje. — Isto delajo ruske devojke; a Živa jim dobavi ljubovnike in može, katerih slika se jim pokaže v vodi. Prim. tudi Niva 1882, str. 488. in 508. „Semik, devičij praznik.“ „Semik“ se imenuje zato: ker pride na sedmi velikonočni teden. Tega dne se zbirajo v logih, odete v najboljša oblačila, vijejo vence, pojo, rajajo in se radujejo. — V moskovskem, vladimirskem in rjazanskem guberniji spuščajo vence po vodi in ugibajo potem, kako ta po vodi plava. Če se devojčin venec potopi, to znači: da se v onem letu še ne bode omožila, ali pa, da bode

skoro potem obadovéla. Zato pa gleda devojka s strahom za vencem ter poje potihoma: „Vyplyvaj ty cvětók, vyplyvaj věnok.“

2.) Da je Vesna res posebljena priroda, priča nam druga bajka, znana na Bolškem, posebno v Trenti. Ondu se pripovedaje zgornji slična pravljica. A ime ni isto, tam poznajo le: Përto. Bajka je ta:

Nekedo ni hotel verovati, da so pèrte. Gre jih tedaj čakati na sv. tri kralje. Skrije se blizu koritniškega mosta (pri Bolci), da bi jih videl, ko pojdejo mimo. A najsi je bil skrit, vender je pèrta vedela zanj. Ko gredo pèrte mimo, vseka mu jedna s parto (široko sekíro) v nogo. In od tega časa je bil vedno hrom. Ob letu jih je šel spet čakati na isto mesto in tedaj reče pèrta: Lani sem bila tu nekaj pozabila, moram jo spet vzeti. In potlej je ozdravel. — O pèrtah se tedaj baje isto, kakor o Vesnah, tedaj ta druga bajka potrjuje prvo. Pèrta je to, kar nemška Perchta (Holle). Ta pomeni*): zemeljsko mater, (t. j. prirodu), ki hodi okoli in prinaša blagoslov: Ona zopet oživlja prirodne moči k rasti in cvetenju, čuva nad hišnim redom, zakonom in otročjo izrejo. Starim devicam ni prijazna, zakonu pa je. Pa tudi — huda zna biti, posebno če jo kedo posluša, ali ga najde na prepovedanih potih. Prvega poškode s sekíro, drugega odpelje. Jednako rada odpelje otroke, posebno nekrsčene.

V anglosaksonsk. (Wuotan pa vrže sekíro = strelo v hrast!)

Pèrte hodijo okoli posebno v vsej dvanajstotnici od božiča do sv. treh kraljev. Po hišah mora biti ta čas vse počejeno in osnaženo. Za to je bila v starih časih navada, da so vse počedili in pokadili. Tedaj naša navada: kaditi in kropiti ob teh časih, je poganskega izvira. Cerkev jo sedaj dovoljuje in če ni kake druge vraže zraven in se v pravem duhu godi**). Modro je bilo, da svečeniki (v 6. in 7. stoletji) nekedanjih šeg in navad niso tako iztrebili, ampak jim kar drug značaj dali. S tem so raz-

* Glej: Dr. Freytag: Berchte und ihr Gefolge. Zeitschrift des Alpenvereins, 1881, 2, 3 Heft.

** Cf. Prijatelj Act. 1878, str. 540:

širjenje krščanstva celo pospeševali in olajšali. — V zgornji bajki je govor, da pèrte grede le na sv. tri kralje. Zadnji dan dvanajstorice (od božiča do sv. treh kraljev) je posebno važen; takrat imajo pèrte največjo moč. Pri Nemcih se ta dan naravnost imenuje: Perchtentag. Zato se je pri nas ohranil le spomin zadnjega dneva. V spomin tega hodijo na Bolškem na sv. treh kraljev pèrte okoli. To je kakor pèrte preoblečeni mladeniči strašijo okoli po hišah. A zdaj se ta navada bolj opušča. Bolj v navadi je neki na Gorenjskem in Koroškem. Tam se ob takih prilikah menda tudi oblivajo. (Pri Nemcih je to oblivanje v navadi na veliko noč: takrat ima baje voda posebno moč! (Na Dovjem, Dolgem) so bili prišli fantje kot pèrte

našemljeni v hišo, kjer so bili sami otroci. Vsled tega strahu sta bila baje da dva otroka umrla.)

Tedaj pri nas je ostal le zadnji dan dvanajstorice bolj v spominu. Ipak se nahajajo znamenja, da so nekedar vedeli za vso dvanajstorico. To nam kažejo vremenska prerokovanja. Jedno tako veli: kakeršen dan je na božič, tako bo celó do novega leta. A drugo je našemu namenu bolj priložno. Glasi se tako: dvanajst dni od božiča do sv. treh kraljev pomeni dvanajst mesecev; vsak dan tedaj jeden mesec. Potem ugibajo: kako bo vreme v letu. A vsak ne zna. Treba namreč šteti dneve od spredaj, a mesece računati od zad: tedaj božič bi pomenil december, drugi dan november itd. (Konec prihodnjič.)

Pogled po slovanskem svetu.

Slovenske dežele.

(*Bogoslovje* č. oo. franjevcov na *Kostanjevici*) pri Gorici bode se preselilo v Kamnik pri Ljubljani, a na *Kostanjevici* pa se bode osnoval popolen višji gimnazij.

(*Za ravnatelja ptujskemu gimnaziju*) je imenoval deželni odbor štajarski nekega Tirolca, Hansa Tschanneta, ki ne ve ne besedice slovenski. Tako brezozirno tedaj se delé vse službe po srednjih šolah na Štajarskem samo Nemcem brez — razpisanega konkurza!

(*Slavec*,) slovensko delavsko pevsko društvo je imelo preteklo nedeljo 7. t. m. v krasno s cesarskimi in narodnimi zastavami okrašenih prostorih restavracije ljubljanske čitalnice svojo ustanovno veselico z jako lepim programom. Vse točke so se vršile pod vodstvom g. Justina precizno, in novo društvo, broječe nad 60 pevcev, pridobilo si je vsestransko popolno priznanje in pohvalo. Predsednik g. A. Jeločnik je v svojem pozdravu posebno poudarjal namen novo ustanovljenega društva, da se je isto odcepilo od one stranke, katera žal že tudi po ljubljanskem mestu misli širiti obžalovanja vredne ideje ter da hoče novo društvo delati le v občini blagor, vedriti um in blažiti srce v krogu svojih bratov in sester. Nad odrom se je lesketal krasen transparent z društvenim geslom, katerega mu je posvetil g. J. Cimperman in krasno uglasbil g. Ant. Stöckl, profesor glasbe v Zagrebu. Tudi vojaška godba je igrala jako mnogo slovanskih melodij. Društvo je pokazalo, da je na jako krepkem stališču, posebno priznanje pa moramo izreči marljivemu pevovodji g. Justinu, ki je v tako kratkem času izuril tako močen zbor ter priporočamo sl. občinstvu to novo društvo v obilo podporo.

(*Veljavnost „Ljublj. lista“ svedočbe o Wagnerjevi slovenščini.*) Ravnokar nam poroča prijatelj o Wagnerjevi slovenščini to zanimivo prigodbo. „Ravno čujem,“ pravi naš poročevalec, „da piše Ljublj. list, da Wagner zna slovenski. Povejte svojim vrlim bralcem, da to ni res. Pripetilo se je lansko leto, da je razlagal o konjarstvu, ali to je moral storiti v nemščini, in drug mož, zmožen slovenščine, moral je to kmetom v našem jeziku povedati. Mož je jako čuden in vse se čudi, da je mogel on to službo dobiti.“

(*10.000 goldinarjev kredita*) je dovolila banka „Slavija“ koperski posojilnici. — Tako bode tedaj temu zavedu, ki je velike važnosti za narodno probujenje istrskega slovanskega prebivalstva, mogoče začeti svoje poslovanje uspešno. Vsaj ima pa tudi res med vsemi slo-

venskimi posojilnicami najhvaležnejše polje, kajti nikjer ne tiči naš poljedelec tako v krempljih tujih, vsemu, kar je slovanskega, sovražnih oderuhov, kakor v tožni, doslej tako zanemarjeni Istri. — Kar nas posebno veseli, pa je to, da je „Slavija“ bila prva, ki je priskočila na pomoč koperskim rodoljubom v plemenitem njihovem prizadevanju. Pač res: kri ni voda!

(*Banka „Slavija“*) je sklenila v mesecih aprilu, maju in juniju t. l. 21.225 novih zavarovanj za 19.960.619 gld. 22 kr. kapitala ter je zato prejela 526.871 gld. 71 kr. zavarovalnine in pristojbin. Za škode je plačala v treh mesecih 157.614 gld. 52 kr. Denarni promet osrednje blagajnice je iznašal 1.774.960 gld. 77 kr. V posojilnicah je bilo v tem času naloženih 269.332 gld. 13 kr., na zemljišča posojenih pa 555.934 gld. 27 kr. Gasilne brigadnice je dobilo sedem občin. — Od 1. januarja do 30. junija t. l. je bilo sklenjenih 31.098 novih zavarovanj za 31.651.547 gld. ter se je uplačalo zavarovalnine in pristojbin 891.851 gld. 76 kr., izplačalo pa za škode 258.934 gld. 63 kr. — Samoupravna društva za zavarovanje pokojnin postajajo od dne do dne bolj priljubljena. Dokaz temu je, da štejejo do konca julija 1884. leta že 1082 členov, ki so skupno zavarovali 150.623 gld. 80 kr. pokojnin in se zato obvezali uplačati 622.443 gld. 14 kr. ulog — Tudi zastopniški pokojninski fond se izdatno in hitro množi, kajti koncem junija t. l. je že imel 43.832 gld. 58 kr. imetja. — Konečno naj omenimo še glede zavarovanja življenja nekaterih važnih prememb, o katerih nam poroča glavno ravnateljstvo banke „Slavije“. Od sedaj zanaprej se bodo namreč vsem onim za slučaj smrti ali doživetja zavarovanim članom, katerih zavarovalne pogodbe so bile vsaj tri leta že v veljavi, koncem vsacega leta izdajale posebne listine, iz katerih bodo razvidne vrednosti zavarovalnih pogodb, ko bi se pnehala plačevati zavarovalnina, ali pa, ko bi jeden ali drugi hotel svojo polico banki nazaj prodati. Dalje ostanejo police, ako se je na nje plačevalo vsaj pet let in ako zavarovani kapital ne preseže 5000 gld., v popolni veljavi tudi tedaj, ko bi se zavarovanec sam umoril — Poslednja prememba pravil je pač znamenje našega „prosvetljenega“ veka, in pa menda tudi nasledek angleške konkurencije; prva pa bode vsekakor jako ugajala vsem zavarovalcem, ker bodo tako vedno vedeli, koliko so njihove zavarovalne pogodbe vredne tudi tedaj, ko bi prenehali uplačevati pogojene premije.

Ostali slovanski svet.

(*Gjuro Daničić.*) [K sliki.] Na prvi strani denšnjega lista prinašamo sliko slavnega slavista Daničića. Koliko važnosti ima ta slavist v Jugoslovanih, koliko zaslug s svojimi jezikoslovnimi deli za spravo in za jedinstvo srbskohrvaškega naroda, o tem bomo razpravljali v njegovem životopisu, ki ga bomo priobčili v katerem prihodnjih listov.

(*Slika vladike Strossmayerja*), priobčeno v 36. številki, dali smo tudi posebe natisniti in se dobiva pri našem uredništvu po 50 kr., po pošti pa po 56 kr. Kedor naroči 10 iztisov, dobi jedenajsti po vrhu. — Ker je slika natisnena na lepem, gladkem in trdem papirju v visokosti 50 cm in širokosti 33 cm, bode za okras vsaki sobi, zato naj si je nikdo ne pozabi naročiti.

(*Spomenik Gunduliću*) slavnemu pesniku Osmanu, sklenil je postaviti mestni zastop dobrovniški leta 1888., ko bode ravno 300 let od rojstva znamenitega tega moža. V ta nemen je volil poseben odsek petero mestnih odbornikov, kateri ima vse, kar je treba, preskrbeti in nabirati tudi prostovoljne doneske. Prepričani smo, da bode ves slovanski svet v svesti si dolžnosti do manov moža, ki je ime njegovo proslavil po vsem omikanem svetu, in da se bode tudi med Slovenci našlo mož, ki bodo z radostjo darovali svoj obolos za tako znamenito stvar. Darove prejema tudi upravništvo „Slovanovo“.

(*Črna Gora.*) Ko je bil črnogorski knez nedavno v Podgorici, izdal je dve naredbi, ki sta jako važni za razvoj Zete in Črne Gore. — Knez je naredil, da se sežida novo mesto Podgorica, in sicer z desne strani reke Ribnice. Druga naredba kneževa se glasi, da se napravi dober vožni pot od Plavnice do Podgorice in od Podgorice do Danilovgrada, a ta pot naj bi bil tako napravljen, kako bi se mogla s časom tudi železnica potegniti čezenj. — Kako močno je razveselila kneževa naredba Črnogorce, vidi se iz tega, da se je koj oglasilo 80 Podgoričanov s prošnjo, da se jim dovoli, zidati hiše na novem zemljišči.

(*Češki tabor pri Brnu.*) Dne 31. avgusta so imeli Čehi tabor blizu Brna, na katerem so se vsi govorniki pritoževali zoper nemški „Schulverein“. Poudarjali so, da nočejo delitve Češkega, pač pa delitev čeških otrok od nemških na Češkem, Moravskem in Sileskem. Dejali so, da samo 6 milijonov Čehov podpira „Matico školsko“, a 40 milijonov Nemcev nemški „Schulverein“, zato je treba, da vlada skrbi in v obrambo vzame češki jezik. Vrhu tega mora dobiti vsak Čeh kuratorja, a ta kurator je lex Kvičala. V ta namen je tabor sklenil resolucijo, naj deželni poslanci moravski predlože deželnemu zboru predlog, da se češki otroci ne smejo pošiljati v šole, v katerih ni njih materin jezik učni jezik. — Kako pa je pri nas? Naš deželni zbor kranjski pa še deli nagrade za pouk v drugem deželnem, t. j. nemškem jeziku. Tudi to je znamenje časa in mlačnosti.

(*V Holoubkovem.*) mali češki vasi, kamor je dr. Karol Sladkovský, s katerim smo že seznanili natančneje naše občinstvo, zahajal o poletnih mesecih, da si oddahne od napornega dušnega dela in okreva v svežem gorskem zraku, uzidali so v nedeljo dne 17. t. m. zavedni vaščanje v hišo, katero si je obče spoštovani ta rodoljub izbral za stanovanje, spominsko ploščo. — Tako vidimo med Čehi povsod spoštovanje do mož, ki so se in se še trudijo za probujenje in napredek naroda, ko se pri nas sme drzniti vsakdo brez kazni napadati može, ki so boljše svoje moči posvetili narodu in domovini. O, kako daleč smo še za severnimi svojimi brati!

(*Collegium Bohemicum.*) Iz Rima prihaja važno poročilo, da se bode v meseci novembru t. l. vsled naredbe papeževe odprlo pod gorenjim naslovom novo duhovniško semenišče. Namen temu zavodu bode sprejemati v svoje zidovje češke duhovnike, prihajajoče v večno mesto ter skrbeti za njihovo pogoščevanje. Vsekakor je ustanovitev njegova dokaz, da spoznavajo v vatikanu od leta do leta bolje važnost Slovanstva.

(*Za cerkev, sezidano na mestu, kjer so umorili carja Aleksandra II.*) sklenila je ruska vlada kupiti za 120.000 goldinarjev Pavla Veroneseja slavno sliko „Sveti trije kralji“. Sedanji nje lastnik je neki angleški lord.

V Zagrebu, dne 9. septembra. [Izv. dopis.] Ko vlada vso svojo skrb obrača do prihodnjih volitev in je mobilizovala vse uradnike in količkaj od države odvisne ljudi, da kortešujejo za njene kandidate, prihaja iz Krapine zopet vest o velikanski zlorabi, katero je zakrivil tamkajšnji poštar Glaser, izneverivši 30.000 goldinarjev. Ker so taka izneverjanja tako rekoč na dnevnem redu in le pri onih uradih, ki so neposredno podrejeni madžarskemu ministerstvu, namreč pri poštalih in davkarjih, in ker so hudodelniki z večine najljutejši agitatorji za madžarsko stranko in vladne naklepe, utegne ravno ta, neposredno pred volitvami dogodivši se slučaj, nekoliko pripomoči, da se volilci ne bodo dali slepiti plačanim vladnim kortešem, temveč da bodo oddajali svoje glasove opozicijskim kandidatom.

Sicer pa ima opozicija prav malo upanja, da bi si ohranila vse dosedanje sedeže v saboru, še manj pa, da bi si priborila novih. Uzrok temu je strahoviti vladni pritisek, o kakeršnem pri vas v cislitaviji nimate ni pojma. Veliki župani sklicujo na povelje vlade volilne shode ter obetajo nove ceste, šole in znižanje davkov, ako bodo volilci glasovali za vladne kandidate; nasproti temu pa grozé z brezozirnim iztirjevanjem zaostalih davkov, ako oddajo svoje glasove opozicijskim kandidatom. To je pač velikanska zloraba uradne oblasti in bi bila povsod, kamor ni prodrla še madžarska morala, nemogoča. — Ali čujte dalje! Predstojnik šolskega oddelka, bivši odločni narodnjak Ivan Vončina, razposlal je vsem šolskim ravnateljstvom ukaz, da morajo pozvati vse profesorje in učitelje ter jim, opozorivši jih na službeno njihovo pri-sego, zapovedati, da gredo vsi volit in sicer one kandidate, katere jim bode vlada imenovala. Jednak ukaz so dobili tudi vsi ostali uradniki in sicer z dostavkom, da se bode proti vsacemu, ki bi glasoval za kandidata opozicije, ali pa ne prišel volit, upeljala kazenska preiskava. To je prava pravcata volitev v senci bajonetov! In o takih groznih okoliščinah bi se še imelo govoriti, da bode zagrebški sabor izražal voljo naroda? O taki korupciji bi se imeli čuditi, da si hrvaška opozicija želi absolutistične vlade, ker je sedanja ustavnost hrvaška le še karikatura?

Vender bi pa bilo mogoče vsaj v nekaterih okrajih vreči vladne kandidate, ako bi obe opozicijski stranki postopali zložno. Toda stranka prava ima tako malo pravega in premišljenega rodoljubja in tako malo politične previdnosti, da je dotični predlog „neodvisne narodne stranke“ odbila. — Stvari se v opoziciji pač ne bodo prej obrnile na bolje, dokler voditeljstvo stranke prava ne pride iz rok netaktnega dr. Davida Starčevića v roke mirnejših in razumnejših elementov à la Folnegović.

Razne novice.

(Upor v zaporu.) V Alkali blizu Madrida, kjer je zavod za kažnjene ženske, nastal je upor, kateri ne bode minil brez prelivanja krvi. Uzrok je temu to, ker so se v vodstvu zgodile premembe, ki niso ženskim po godu. V vodstvo so bili namreč poklicani nekateri možje, kateri bodo manjše obroke delili zaprtim ženskim, in zato se je spuntalo vseh 923 žensk, ki so v tem zavodu. Izbrale so si izmed svoje srede voditeljico z neomejeno oblastjo ter so vojake, stražnike in usmiljene sestre kar izgnale iz zavoda, potem pa so zaprle velika vrata, da ne more nihče k njim. Toda vojaki jih bodo zdaj oblegali; da bi jih prevarili, planili bodo na vrata, pijo-nirji pa bodo na drugem mestu podkopali zid, kjer jih bodo napadli nenadoma. Še omeniti ni potreba, da vojaki streljajo brez patronov.

(Prorokovanje nevihte.) Največja nevihta 19. stoletja, imenovana Saxeby Gale, bode razsajala na 19. septembra 1887. leta po računu astronoma kanadskega finančnega ministerstva, profesorja E. Stone Wigginsa, kateri je tudi nevihto od 9. marcija 1883. leta in od 26. januarja 1884. leta, ki je bila tudi pri nas, točno preračunal. Saxeby Gale je zadnjič razsajal dne 7. oktobra 1869. leta in je poškodoval vse gozdove Novoangleškega, in sicer tako poškodoval, da niso bili več za obrtnost. On je izračunal, da se ta vihar ponavlja vsaki 5461. dan, in ti dnevi poteko ravno dne 19. septembra 1887. leta. Največjo moč bode imel 20. septembra ter bo združen s potresom, ki bode sredi oktobra v Kaliforniji in v zapadni Evropi.

Politični razgled.

V torek dne 9. septembra je imel prvo sejo deželni zbor kranjski. Ob desetih pred poludne je bila slovesna služba božja v stolni cerkvi, katere se je udeležilo 33 deželnih poslancev. Po končani službi božji pa so šli poslanci v redutno dvorano. Na galeriji in spodaj v zbornici, kjer je namenjen prostor obiskovalcem in poslušalcem, ni bilo veliko občinstva, in še tega, kar ga je bilo, razšla se je koj dobra polovica izza nekoliko časa. Ob 1/4 12 se prikažeta v zbornici g. deželni predsednik baron Winkler in g. deželni glavar grof Thurn. Nato so prišli tudi v zbornico poslanci, in gosp. deželni glavar je začel zborovanje. V svojem govoru, slovenskem in nemškem, spominal se je najprej pokojne cesarice Marije Ane in pokojnega vladike ljubljanskega dr. Zlat. Pogačarja, o katerem je rekel: „Neizprosna smrt je letos tudi jako častitemu udu deželnega zbora, milostljivemu knezovladiki, dr. Pogačarju oči zaprla. Vednosti, plemenite lastnosti so dičile velikega dušnega pastirja. Vestno opravlja svoje pretežavno službo, vodil je osem in pol leta modro in previdno ljubljansko vladikovino. Pokojnik je bil domovini goreče udan in za napredek dežele unet. Podpiral je vse zavode, duhovne in posvetne, posebno pa je bil velik pomočnik učeči se mladini in pospešnik šolstva.“ Konečno je pokladal poslancem na srce, naj se stvarno in brez predsodkov poprimejo dela. Po tem nagovoru je zaklical glavar presvetlemu cesarju „živio“ in „hoch“. Slovenski poslanci so trikrat naudušeno zaklicali „živio“ in „slava“, nemški pa so to izraževanje lojalnosti zasvedočili molče. Nato je baron Winkler zagotavljal zbor, da ga bode prav rad podpiral v njegovem delovanju in je še omenil, da mu je od poljedelskega ministerstva došla postava o rabi privatnih žrebecev za konjarstvo.

Potem so na novo voljeni poslanci: Obresa, grof Auersperg, baron Lichtenberg in Faber storili obljubo, prvi poslanec v slovenskem, a ostali v nemškem jeziku.

Zdaj so se vršile volitve. Voljeni so bili:

- 1.) za reditelja: dr. Poklukar in baron Lichtenberg;
- 2.) za verifikatorja: Robič in Dežman;
- 3.) v finančni odsek: dr. Mosché (načelnik), dr. Bleiweis, Detela, Kersnik, Murnik, dr. Poklukar, dr. Vošnjak, Šuklje, Dežman, Luckmann in dr. Mauer;
- 4.) v upravni odsek: dr. Poklukar (načelnik), Detela, Pakiž, Papež, Samec, Svetec, Faber, Taufferer in Schwegel;

5.) v odsek za pregledovanje letnega poročila: Klun (načelnik), dr. Dolenc, Obresa, Robič, dr. Sterbenec, Faber in dr. Mauer;

6.) v peticijski odsek: vitez Schneid (načelnik), Lavrenčič, Pfeifer, grof Auersperg in baron Zois.

Naš cesar bode odpotoval v nedeljo 14. septembra v Skierniewice, kjer se snide z nemškim in ruskim cesarjem.

Ker je več listov, tudi slovenskih, prineslo vest iz kalnega nemškega vira, o zadnjih dogodkih v hrvaškem zboru, poročal je iz Zagreba dopisnik „Slov. Narodu“ (štev. 204) stvar, kakor se je res godila. Isti dopisnik je bil sam dne 26. t. m. v zbornici ter mu je zato tembolj verovati. Dopisnik tedaj konstatuje, da je bil Starčević od predsednika g. Krestića izzvan. Povod temu je bila nedolžna beseda „soba“, ki jo je izgovoril dr. D. Starčević. Zarad te besede je predlagal Krestić, naj se Starčević za šest sej izključi iz zbora. Nato je predsednik pri vsaki nedolžni besedi klical Starčevića na red in ga je naposled razsrdil, a baron Zmajić je, ko se je seja pretrgala za deset minut, skočil k Starčeviću v klop s povzdigneno roko, na kar je tudi Starčević v obrambo povzdignol roko, ne da bi ga bil lopnil. To je istina, katero je tudi potrdil poslanec Kamenar, Starčevićev političen nasprotnik, ki je rekel v zboru: „Ja sam poletio k dr. Starčeviću, jer sam vidio, da on nije kriv, i da su k njemu poletila nekoja gospoda, da ga hoće tući. Cieloga slučaja ne bi ni bilo, da je g. Zmajić mirno k Starčeviću došao, ali on je uprav doletio. Gospodo! Ja sam skočio preko klupa, jer sam vidio, da bi moglo doći do tučnjave. Ja ću vam radje položiti mandat, nego da gledam ovakove stvari. Vi ste Starčevića na nečuven način iz sabornice odpravili.“ Ravno tako so žandarji odgnali iz zbornice še dva poslanca, dr. Tuškana in Tkalčića.

Kako malo so uneti Nemci za dežele in za deželne zavode, kateri prinašajo jednake koristi vsem deželanom, priča nam zopet volilni shod, ki ga je sklical preteklo nedeljo Schmeykal. Na tem shodu je namreč govoril Schmeykal za „grosse deutsche Sache“, katera mu je v tem, da se predloži že temu deželnemu zboru češkemu delitev Češkega, delitev sodnjiskih okrajev in okrajnih glavarstev, in naj Nemci ne delajo volinega kompromisa s Čehi pri bodočih volitvah. Ta famozni shod je naposled tudi protestoval proti zidanju deželnega muzeja na deželne stroške.

„Slovan“ izbaja vsak četrtek popoldne. Cena mu je za celo leto 4 gld., za polu leta 2 gld. in za četrt let. 1 gld. — Posamične številke se prodajejo po 10 kr. — Naročnina, reklamacije in inserati naj se pošiljajo upravništvu, dopisi pa uredništvu na Kongresnem trgu št. 7. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. — Za inserate se plačuje za navadno dvostopno vrsto, če se tiska jedenkrat 8 kr., če se tiska dvakrat 7 kr., če se tiska trikrat 6 kr., če se pa tiska večkrat, po dogovoru.